

WP2A5: Publikācijas kopsavilkums

Analīze par Baltijas valstu universitāšu organizētajām Ukrainas pilsoņu iesaistes iniciatīvām

Autori:	Aistė Pranckutė, Inese Abolina, Anna Beitane, Oleksandr Berezko, Kateryna Boichenko, Catherine Helen Gibson, Larissa Jōgi, Stefania Oikonomou, Kai Pata, Anna Shilinh, Malvīne Stučka, Gintarė Tautkevičienė, Lianne Teder, Fidan Vali, Nataliia Vovk, Katerina Zourou
Tulkotāji:	Inese Abolina, Malvīne Stučka
Versijas statuss	V1.0
Iesniegšanas datums	19/09/2023
Izplatīšanas līmenis	Publiskā piekļuve

Baltics4ua: Ukrainas atbalstīšana ar
iedzīvotāju iesaisti Baltijas valstu
universitātēs

Iesniedzamā faktu lapa

Projekta numurs:	2022-2-EE01-KA220-HED-000096422
Projekta akronīms:	Baltics4UA
Projekta nosaukums:	Atbalsts Ukrainai, izmantojot pilsoņu iesaisti Baltijas valstu universitātēs
Dokumenta nosaukums:	Analīze par Baltijas valstu universitāšu organizētajām Ukrainas pilsoņu iesaistes iniciatīvām. Kopsavilkums.
Projekta uzdevums:	WP2A5
Izpildes datums:	19/09/2023
Atslēgvārdu saraksts:	Baltija, universitātes, Ukraina, noturība, pilsoņu iesaiste
Autortiesības	Creative Commons License 4.0 International

Konsorcijs

Projektu pārvaldošais konsorcijs pārstāv plašu ekspertu loku, jo 5 augstākās izglītības iestādes (Tallinas Universitāte, Ļvivas Politehniskā nacionālā universitāte, Kauņas tehnoloģiju universitāte, Tartu Universitāte, Latvijas Universitāte)

sadarbojas ar tīmekļa izglītības speciālistu (Web2Learn). Šis zināšanu, prasmju, pieredzes un sadarbības kopums garantē daudzslāņainu pieeju dažādam ieinteresēto personu lokam.

	Nosaukums	Īss nosaukums	Valsts
1	Tallinas Universitāte	TU	Igaunija
2	Ļvivas Nacionālā politehniskā universitāte	LNPU	Ukraina
3	Web2learn	W2L	Grieķija
4	Kauņas Tehnoloģiju universitāte	KTU	Lietuva
5	Tartu Universitāte	TU	Igaunija
6	Latvijas Universitāte	LU	Latvija

Baltics4ua: Ukrainas atbalstīšana ar
iedzīvotāju iesaisti Baltijas valstu
universitātēs

Pārskatīšanas vēsture

Versija	Datums	Pārskatītāja	Iemesls
V0.1	06/09/2023	Rasa Dovidonīte (KTU)	Iekšējā pārskatīšana

Paziņojums par oriģinalitāti:

Šis dokuments ietver oriģinālu nepublicētu darbu, ja vien nav skaidri norādīts citādi. Iepriekš publicēto materiālu un citu darbu citēšana ir veikta, izmantojot atbilstošu noformējumu.

Atruna:

Šis projekts ir finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šis nodevums atspoguļo tikai autora viedokli, un Komisiju nevar saukt pie atbildības par jebkādu tajā ietvertās informācijas izmantošanu.

Sintēze

Krievijas iebrukumam Ukrainā ir negatīvas sekas uz daudzu cilvēku dzīvi. Ukrainas pilsoņiem nācies bēgt no kara plosītiem apgabaliem uz drošākām vietām. Baltijas valstis (Lietuva, Latvija un Igaunija) uzņēmušas ukraiņus, kuri meklē patvērumu, un tās strādā, lai radītu pēc iespējas labākus apstākļus, lai ukraiņiem būtu vieglāk pielāgoties un iekļauties katras valsts sabiedrībā. Baltijas augstākās izglītības iestādes strādā, lai reaģētu uz humāno krīzi, ko izraisīja Krievijas militārās darbības, izmantojot starptautisko projektu “Atbalsts Ukrainai ar pilsoņu iesaistīšanos Baltijas valstu universitātēs” Erasmus+ programmas otrās darbības ietvaros: Partnerattiecības sadarbībai.

Baltics4UA projekta partneru (Tallinas Universitāte, Tartu Universitāte (Igaunija), Latvijas Universitāte (Latvija), Kauņas Tehnoloģiju universitāte (Lietuva) un Ļvivas Nacionālā politehniskā universitāte (Ukraina)) mērķis ir gūt dziļāku ieskatu Ukrainas pilsoņu pieredzē, ierodoties Baltijā, karā cietušo cilvēku vajadzībās un pieredzē un izaicinājumos, ar ko viņi saskaras. Tāpat ir svarīgi izvērtēt, kā augstākās izglītības iestādes un to kopienas Baltijas reģionā nodarbojas ar humānās krīzes pārvarēšanu, kādas darbības jau tiek īstenotas un kur būtu jāpievērš turpmāka uzmanība un jāpievērš risinājumi.

Lai sasniegtu šos mērķus, universitātes, kas kā partneri piedalījās “Baltics4UA”, organizēja diskusijas, aicinot ne tikai studentus, lektoros un fakultāšu darbiniekus no universitātes, bet arī Ukrainas pilsoņus, studentus un lektoros. Dažās augstskolās bija iesaistīti ārpus universitātes esošo organizāciju pārstāvji – ministrijas, nevalstisko organizāciju pārstāvji, skolotāji u.c. Kopumā tika organizētas 5 diskusijas, kurās piedalījās kopumā 155 dalībnieki.

Visas universitāšu rīkotās diskusijas tika veidotas, balstoties *World café* pieejā. Galvenā motivācija šīs metodes izvēlei ir radīt nepiespiestu, atzinīgi vērtējamu vidi, kas dalībniekiem ļauj justies brīvi un pārliecināti dalīties savā personīgajā pieredzē, atziņās un idejās. Turklāt *World café* struktūra ļauj galveno diskusijas jautājumu strukturēt apakštēmās, kā arī uzdot papildjautājumus, lai tēma tiktu apspriesta plašāk. Dalībnieku rotācija un īsās kārtas ļauj visiem dalībniekiem izpausties, izvairoties no vienas idejas atkārtotāšanās. Katra universitāte varēja brīvi noteikt tēmu, ko plāno apspriest. Mērķa grupa bija Ukrainas pilsoņi, kuri bija ieradušies Lietuvā, Latvijā vai Igaunijā, kā arī Ukrainas pilsoņi, kuri bija palikuši Ukrainā, bet pārcēlušies uz drošākiem apgabaliem. Universitāšu rīkoto diskusiju temati aptvēra Ukrainas pilsoņu pieredzi un atbalsta iespējas izglītības, zinātnes, kultūras un citās jomās.

Tallinas universitāte pievērsās konkrētam segmentam – izglītībai. Galvenais šķērslis igauņu izglītības sistēmā ukraiņiem ir ukraiņu bērnu pāreja no pamatizglītības uz vidējo izglītību. Citstarp tika atzīts, ka karjeras iespēju apzināšanai izglītības iestādēs jābūt pieejamākai, lai ukraiņu skolēni varētu atrast mācību un karjeras iespējas. Šajā gadījumā nepieciešams lielāks cilvēciskais atbalsts, lai palīdzētu Ukrainas bērniem atrast nepieciešamo informāciju digitālajā vidē un pareizi izvēlēties mācību iespējas profesionālās izglītības iestādēs un ģimnāzijās. Tallinas Tautas vidusskola kā vienu no mūžizglītības iespējām piedāvājusi iespēju nodrošināt skolēniem apmācību viņu integrācijai sabiedrībā. Piemēram, ir ieviestas vecāku apmācības, lai labāk izprastu Igaunijas studiju un karjeras iespējas. Tika aktualizēta arī sadarbības institūcijas nepieciešamība, apvienojot dažādus publiskā sektora, augstāko izglītības iestāžu un bezpeļņas

organizāciju, kā arī ukraiņu kopienas pārstāvošo organizāciju pārstāvjus, lai strādātu pie ukraiņu mūžizglītības iespējām Igaunijā.

LNPU diskusijā galvenā uzmanība tika pievērsta universitātes, studentu un akadēmiskās aprindas lomu apzināšanai humānās krīzes risināšanā. Galvenā uzmanība tika pievērsta iekšzemē pārvietoto personu pieredzei un vajadzībām kara izraisītās krīzes apstākļos. Diskusijā galvenā uzmanība tika pievērsta brīvprātīgā darba ideju izstrādei un veicināšanai universitātēs. Dalībnieki uzsvēra, ka ir svarīgi uzsākt izmaiņas izglītības politikā, lai brīvprātīgais darbs tiktu atzīts par neformālo izglītību valsts līmenī, un universitāte varētu būt tā, kas uzsāks šīs izmaiņas. Turklāt universitātei var būt svarīga loma noteikumu izstrādē bēgļu un iekšzemē pārvietoto personu uzņemšanai. Universitāte kā izglītības organizācija varētu būt tā, kas pār kvalificē iekšzemē pārvietotās personas un bēgļus profesijās atbilstoši to valstu faktiskajām vajadzībām, kurās viņi dzīvo, kā arī sadarboties bēgļu un pārvietotajām personām nodarbinātības mehānismu izstrādē.

KTU ir iedalījusi ukraiņu vajadzības šādās jomās: izglītība, zinātne, kultūra, sociālās pamatvajadzības un atbalsta iespējas Ukrainā palikušajiem iekšzemē pārvietotajiem. Pasākuma dalībnieki pārrunāja, ko universitāte varētu darīt, lai saglabātu un popularizētu Ukrainas kultūru Lietuvā. Viņi arī pievērsās vispārējiem jautājumiem par atbalstu ukraiņu kopienai, apsprieda praktiskas darbības, ko universitāšu kopiena dara un/vai var darīt, lai uzlabotu ukraiņu dzīvi un finansiālo situāciju. Tostarp tika apspriestas arī kādas iniciatīvas universitāte varētu sniegt, lai risinātu problēmas, ar kurām sastopas ukraiņi. Diskusijā tika uzsvērtā nepieciešamība pēc psiholoģiskā atbalsta un juridiskās palīdzības ukraiņiem. Tika uzdoti arī jautājumi par ukraiņu pētnieku iesaistīšanos universitātes pētījumos, atbalstu ukraiņu pētniekiem, kas veic pētījumus Lietuvā, un viņu iespējām sniegt ieguldījumu kopīgos pētījumos, veidojot virtuālos pētniecības tīklus. Tika pārrunātas iespējas uzsākt un veikt pētījumus, kuru mērķis ir atjaunot Ukrainas ekonomiku un palīdzēt cilvēkiem atgriezties normālā dzīvē.

TU pasākuma galvenais mērķis bija uzsākt dialogu starp universitātes darbiniekiem un studentiem par universitātes attieksmi pret ukraiņu kopienu, kas migrējusi uz Igauniju, kopš Krievija 2022. gada februārī uzsāka karu pret Ukrainu. Diskusijas dalībnieki uzsvēra kara noguruma draudus attiecībā uz sabiedrības atbalstu Ukrainai. Turpinoties karam, pastāv risks, ka sabiedrības vēlme iesaistīties iniciatīvās Ukrainas atbalstam mazinās, tāpēc ir nepieciešams stiprināt brīvprātīgo darbu un konsekventi uzturēt motivāciju. Kā galvenie elementi, lai veicinātu ukraiņu kopienas iesaistīšanos Ukrainas atbalsta iniciatīvās, tika uzsvērtā empātija un līdzcietība. Tas atspoguļojās TU atbalsta dienestu pieejās. TU Starptautiskais departaments organizēja informatīvus seminārus ukraiņu valodā (tiešaistē un klātienē), lai sniegtu konsultācijas par studiju iespējām TU un karjeras iespējām ukraiņu valodā. Viņi arī individuāli ir atteikušies no dažām formālām uzņemšanas prasībām un izstrādājuši tiešaistes angļu valodas testu ukraiņu studentiem. Dalībnieki apgalvoja, ka visefektīvākajai reakcijai uz krīzi ir jābūt ātrai un elastīgai, īpašu uzmanību pievēršot konkrētām vajadzībām konkrētās situācijās. TU rektora birojs ir izveidojis komiteju, kuras sastāvā ir Ukrainas studenti un mācītbspēki. Šīs komitejas izveidošana bija izšķiroša, lai pieņemtu ātrus un atbilstošus lēmumus par ukraiņu vajadzībām un lai koordinētu universitātes reakciju uz krīzi. Sadarbība ar universitātes vadību un lēmumu pieņēmējiem ļāva izdarīt izņēmumus, kas bija nepieciešami, lai sniegtu ātru un mērķtiecīgu palīdzību krīzes situācijās.

Latvijas Universitātes pasākuma mērķis bija noskaidrot, kā izglītības iestādes dod iespēju studentiem un iedzīvotājiem krīzes apstākļos rīkoties sociāli atbildīgi, kā arī uzzināt par universitātes labajām praksēm, reaģējot uz krīzēm. Turklāt diskusijas mērķis bija dalīties vērtīgā pētniecības pieredzē no Ukrainas, sniegt dalībniekiem ieskatu un pieredzi, kā uzlabot krīzes pārvarēšanas stratēģijas izglītības iestādēs. Tikšanās dalībnieki pārrunāja universitātes pētījumus par Ukrainas kara ietekmi uz Latvijā dzīvojošajiem ukraiņiem. Studenti aktīvi piedalījās šajā pētniecības iniciatīvā. Ņemot vērā izolācijas problēmas, ar kurām nākas saskarties ukraiņu studentiem, tika ierosināts mācību procesā iekļaut tīklošanās pasākumus. Šie pasākumi būtu nepieciešami un sniegtu atbalstu ukraiņu studentiem un palīdzētu tikt galā ar izolācijas sajūtu.

Īpaši jāpiemin Baltics4UA partnera Web2Learn (Grieķija) rīkotais vebinārs¹. Šis notikums pavisam atšķīrās no pārējām 5 universitātēm, jo neievēroja *World café* principus, taču deva būtisku pienesumu, parādot, kā augstākās izglītības iestādes, strādājot ar biznesa sektoru, palīdz risināt krīzi Ukrainā. Seminārā uzstājās 5 biznesa pārstāvji no Baltijas valstīm un iepazīstināja ar iniciatīvām Ukrainā, kurās aktīvi iesaistījās akadēmiskās institūcijas.

Visiem universitāšu rīkotajiem *World café* pasākumiem kopā ar Web2Learn tīmekļsemināru izdevās sasniegt kopīgo mērķi – palīdzēt dalībniekiem pārdomāt savu darbu un vīzijas, kā arī veicināt akadēmisko noturību Baltijas reģionā, reaģējot uz krīzi Ukrainā.

¹Ieraksts pieejams Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=34iC_9L8D0M.